

Adananın Felâketi Hakkındaki Son Haberler İkinci Sayıfamızda

Reisicümhur Hz. Darülfünunda

Başvekilimiz Londra ve Berlin elçilerimizle Ankaraya döndüler

Gazi Hz. Darülfünunda talebe arasında dersleri dinlemişler, büyük ilim müessesemizin ihtiyaçları hakkında müderrislerle görüşmüşler, müderrislere ve talebeye kıymetli iltifatlarda bulunmuşlardır

Reisicümhur Hz. Hukuk fakültesi 3 üncü sınıf talebesine yan yana Mustafa Reşit Beyin taktirini dinliyorlar. Reisicümhur Hz. dün saat on buçukta refakatlerinde Riyaseticümhur Umumi Kâtibi Tefik Ser yaver Rüsuhi, Kılıç Ali, ve Maarif Umumi Müfettişlerinden Hasan Ali Beyler olduğu halde Dolmabahçe sarayından ayrılarak otobille İstanbul tarafına geçmişler ve Darülfünunu tesrif etmişlerdir.

DARÜLFÜNUNDA

Büyük Reisimiz burada darülfünun gençliğinin samimi ve fevkalâde heyecanlı tezahuratı ve yaşa sedalarile karşılanmıştır.

Gazi Hz. otomobillerinden indikten sonra kendilerini Darülfünun namına istikbal eden Hukuk Fakültesi umumi kâtibi müderris Akif B. ile beraber Darülfünun emaneti odasına teşrif ederek yirmi dakika kadar istirahat buyurmuşlar, burada kendilerine kahve ikram edilmiştir.

Gazi Hz. Etem Akif Beyle mubahase de bulunarak Darülfünundaki talebe miktarı, hangi fakülte daha çok talebe bulduğu, binanın fakültele tertarı tevzii ve Darülfünunun umumi vaziyeti hakkında müteaddit sualler sormuşlar, verilen cevaplara büyük alaka izhar buyurmuşlardır.

Etem Akif B. Gazi Hz. nin suallerine cevap vererek Darülfünunun iki bin küsur talebesi olduğunu bunun 850 binin hukuk kısmında bulunduğunu söylediği sırada emin Muammer Reşit Bey de gelmiştir. Bu esnada dersler başlamış, Gazi Hz. derslerde bulunmak arzusunun izhar buyurmuşlar ve programı tetkik ettikten sonra hukuk fakültesinin birinci sınıfını tesrif etmişlerdir.

SINIFLARDA

Gazi Hz. sınıfta yirmi dakika kadar kalarak hukuk fakültesi reisi Tahir Beyin taktir ettiği hukuku ceza dersinde bulunmuşlar ve bir kanunun makbline şümülü olup olmadığı bahsini dinlemişlerdir.

TAHİR BEYE İLTİFAT

Reisicümhur Hz. sınıftan çıkarken müderris Tahir Beye teşekkür etmişler ve elini sıkarak iltifat buyurmuşlardır.

TALEBE ARASINDA

Gazi Hz. bu sınıftan çıktıktan sonra üçüncü sınıfa girerek hukuk usulü muhakemesi müderrisi Mustafa Reşit Beyin şahit ve senet bahsi etrafında taktir ettiği dersi ön sırada talebe arasına oturarak takip etmişlerdir.

Sevgili Reisimiz burada da on beş

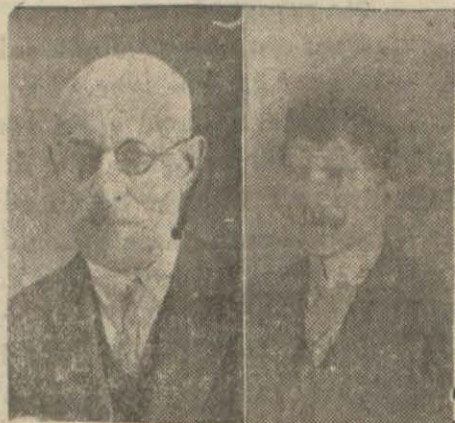
Tütün müdürü umumisini üç yerinden yaraladılar

Carih, Behçet B. in odacısını da öldürdükten sonra beynine bir kurşun sıkarak intihar etti

Faciaya kurban giden odacı

Tütün inhisarı müdürü umumisi Behçet B. dün makamına gelirken cadde ortasında bir sui kaste uğramıştır. Vücudunun muhtelif yerlerinden üç kurşun yarası almıştır. Beraberinde

Behçet bey Katil

bulunan odacısı Hüseyin Efendi de yaralanmış ve nakledildiği Sen Jorj hastanesinde vefat etmiştir. Mustafa Hayri ismindeki katil cinayeti işledik-

Katil öldükten sonra

ten sonra intihar kastile beynine bir kurşun sıkılmış, hastanede ölmüştür. Behçet B. Sen Jorj hastanesinde tahiti tedaviye alınmıştır. Doktorlar ahvâlî sıhhiyesinde bir tehlike görmemektedirler.

VAK'A NASIL OLDU?

Vak'anın tafsilâtı şudur: Tütün inhisarı müdürü umumisi Behçet B. dün saat 9 u 45 geçe yanında odacısı Hüseyin Efendi olduğu halde inhisarı müdüriyeti umumiyesine gitmek üzere Selânik bankasının yanındaki sokaktan yukarı doğru çıkarken birdenbire beş adım ilerisinde beliren bir adamın elinde tuttuğu barabellom tabancasını kendisine tevcih ettiğini görmüş fakat hiç bir şey söylemeye meydan kalmadan birinci kurşun namından çıkmıştır. Katil bu birinci kurşunu Behçet Beyin kalbine tevcih etmiştir. Fakat Behçet Beyin bu sırada elinin kalbinin üstüne götürmesi kurşuna seyrini değiştirmiştir. Kurşun

[Alt tarafı 6 inci sayfada]

Idarî teşkilât

Sabık Adliye vekili beyenmediğini söylemektedir.

Mahmut Esat Beyin, yazdığı iddia edilen yazılar, barut sui istimali, borç için hapis meseleleri hakkında beyanâtı

Sabık Adliye Vekili Mahmut Esat B. şehrimizde bulunmakta ve nezleden muztarip olduğundan üç gündenberi dışarı çıkmamaktadır.

Dün bir muharririmiz Mahmut Esat B. le muhtelif meseleler hakkında görüşmüştür.

Mahmut Esat B. muharririmi-

Mahmut Esat bey

zin, bir gazetede "Hırsızlar çekilin,, serlavhasile çıkan yazıların kendisi tarafından yazılıp yazılmadığı sualine sadece şu cevabı vermiştir:

"—Hırsızlarla mücadele zaten Cümhuriyet Halk Fırkasının prensiplerindedir. Ben bu prensiplerden asla ayrılmayacağım.,,

Sabık adliye vekili bundan sonra kendisinin güya Halk Fırkasına muarız bir cephe olarak mecliste tenkitlerle bulunacağı

[Alt tarafı 4 üncü sayfada]

Taktir

Hariciye vekilimiz Fethi beye mukni cevaplar verdi

Hariciye vekili son seyahatında kendisine refakat eden Asım ve Necmettin Sadık beylerle

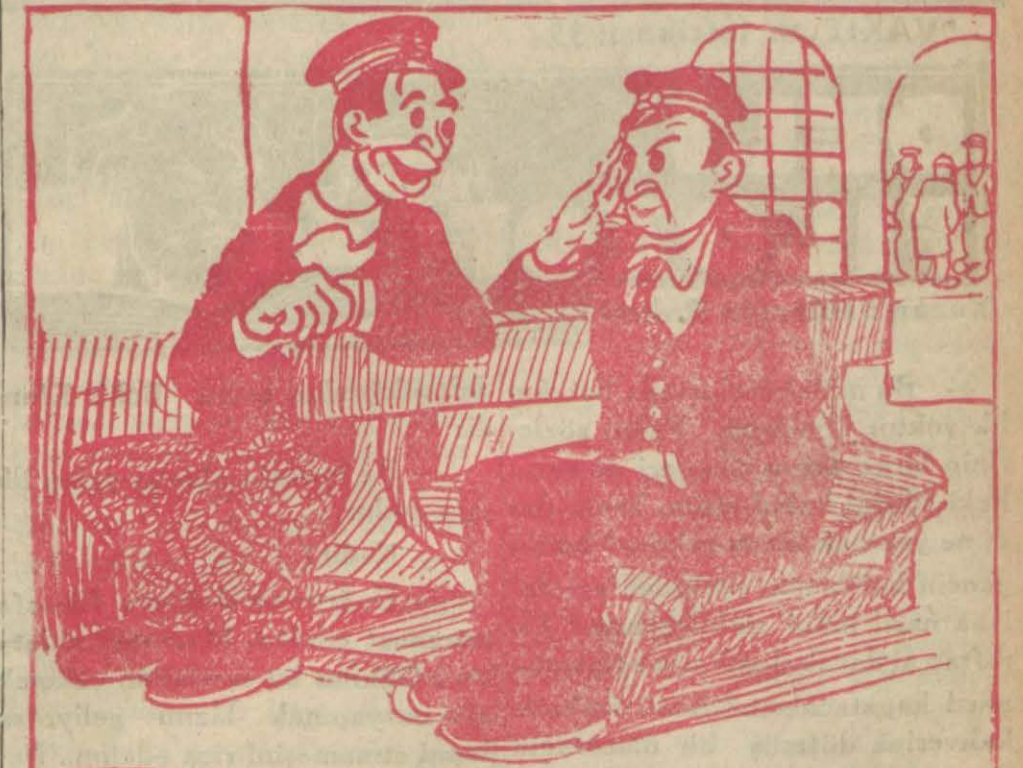
Ankara, 15 (Telefon) — Millet Meclisi bugünkü içtimanda Fethi Beyin taktirlerinden Cenevreye giden murabhasalarımıza ait olanını müzakere etti. Taktir okunduktan sonra Hariciye vekilimiz şu cevabı verdi:

— Suallerin tertibine bakılarak hüküm yürütülünce derhal göze çarpıyor ki maksut olan şey memleketimizin harici siyasetine taallük eden esaslı bir mevzu hakkında Hariciye vekiline sual sormak değil, başka bir maksat vardır.

Vekil B. bundan sonra sorulan sual çerçevesi dahilinde kalarak basit bir cevap vermek kâfi olduğunu, fakat meclis müzakeresini ehemmiyetle takip eden halk kütlelerini de düşünerek meslenin Büyük Meclisle birlikte efkârı umumiye huzurunda da Apaçık tezahür etmesi lâzım geldiğini söyledi ve şöyle devam etti:

— Evvelâ samimi arzetmeliyim ki, terk ve tahdidi teslihat hareketi büyük harbin felâketlerinden sonra bu afetin tekerrürüne mani olabilmek için drpiş edilen husu-

[Alt tarafı altıncı sayıfamızda]

— Müdür beye gittim, hastayım, bana izin veriniz, dedim. Vermedi. — Sen de defterini göndermekten çekinsin, meb'uslar bile öyle yapıyor.

VAKIT'İN TELGRAF ve TELEFON HABERLERİ

Adanadaki su baskını felâketi Bir çocuk boğuldu, sekiz kişilik bir aile de ortadan kayboldu

Ankara, 15 (Telefon) — Buraya gelen resmi malûmata göre Adanada Seyhan nehrinin iki tarafındaki bina ve sokaklar tamamen su altındadır. Feyezan esasında Taşköprü'nün biraz ilerisinde ve nehrin ortasındaki bir adacıkta bulunan sekiz kişilik bir ailenin akıbeti malûm değildir. 12 yaşında bir çocuğun boğulduğu tesbit edilmiştir. Halk emin mahallere naklolunmuştur. Hilâliahmerin para ve eşya yardımı devam ediyor.

Adana, 14 (Vakit) — Yağmur halâ devam etmektedir. En yakın köylerle bile muhabere temin edilememiştir. Ova köyle ride su altındadır. Mezruat mahvolmuştur. Sahildeki evlerin bir

çokları yıkılmıştır ve yıkılmakta devam ediyor. 800 kişi açıkta kalmıştır.

Belediye seylâpzedeleriyerleştir mekle meşguldür, bunların işlerini Hilâliahmer ve belediye temin etmektedir.

Evlerini su bastığından ağaçlar üzerine çıkanların kayıklarla kurtarılmalarına devam edilmektedir.

Şimdiye kadar sular tarafından sürüklenen yedi kişi ile hastanede bir çocuğun boğulduğu tesbit edilmiştir. Hastaneyi ve Türk ocağı cihetini de su basmıştır. Hastanedeki hastalar kayıklarla başka bir binaya nakledilmişlerdir. Vali ve inzibat kuvvetleri âzami faaliyetle çalışmaktadırlar.

İktisat meclisi

içtimalarına dünden itibaren nihayet verildi

Ankara, 15 (Telefon) — Ali iktisat meclisi bugün Mustafa Şeref Beyin riyasetinde Türk ticaret eşyasının inkişafı raporunu müzakere etmiştir. Meclis bu mühim meseleyi 4 kısımlık bir şema dahilinde tetkiki muvafık görmüş ve haziranda toplanmak üzere bu içtima devresine nihayet vermiştir.

Lise pansiyonlarındaki talebeye tenzilât

Ankara, 15 (Telefon) Maarif vekâleti lise pansiyonlarındaki talebeninde kardeş tenzilâtından istifadesi için maliye ile muhabere etmektedir.

Maliye vekili iyileşiyor

Ankara, 15 (Telefon) Maliye vekili Şükrü B. iyileşmektedir.

Ankara hali takriri

Ankara, 15 (Telefon) — Malatya meb'usu Nedim beyin Ankara hali hakkındaki takririni dahiliye encümeni adliye encümenine havale etti.

Elâzizlilerin bir talebi

Ankara, 10 (Telefon) — Fevzi-paşa - Diyarıbekir hattının Malatya'dan sonra Elâzize de uğramasını temin için gelen Elâziz heyeti Nafia ile temas ediyor.

İzmitteki dava

Arif Oruç B. hakkındaki müstantik tahkikatı bitti

İzmit, 15 (Vakit) — Arif Oruç ve Süleyman Tefik beyler hakkında müstantiklikçe ikmal edilen tahkikat evrakı, müddei umumiliğe verilmiştir. Müddei umumiliğin muhtelif maddelerden yedi, sekiz dava açılması lüzumunu gösteren iddianamesi hazırlanmış, bugün (dün) maznulara bildirilmiştir. Üç gün itiraz müddeti vardır. Bundan sonra kararname yazılacaktır. Muhakeme İzmitte olacaktır.

Umumî müfettişlik

Dahiliye vekâletinde bir proje hazırlanıyor

Ankara, 15 (Telefon) — Dahiliye vekâleti umumî müfettişlikler ihtası için bir proje hazırlıyor. Buna göre memleket mıntakalara ayrılacak, umumî müfettişlerin geniş salâhiyetleri olacak, mülkiye müfettişleri bunların maiyetinde çalışacaklardır.

C. H. fırkasında grup içimai

Ankara, 15 (Telefon) — Yarı'nın (bugün) Halk fırkası grubu toplanarak dahiliye vekilinin son seyahati hakkında vereceği izahatı dinleyecek, imar bütçesine 150 bin lira zam meselesini görüşecektir.

İstanbul me'busu

Süreyya Paş. nın istifası kabul edildi

Bu arada M. meclisinde kısa bir münakaşa sahnesi geçti

Ankara, 15 (Telefon) — İstanbul meb'usu Süreyya paşanın istifanamesi Millet Meclisinin bugünkü celsesinde okundu ve bundaki "ilmi tıp," tabiri tebesümle karşılandı. Bu sırada bir meb'us:

— Tahsisat defterinin iadesinden bahsediyor. İstifa ettiği ayın nihayetine kadar olan maaşını almıştır, dedi.

Diğer bir zat: — Ona babasından çok para kalmıştır.

Besim Atalay B. — Riyaset makamından soruyorum, bizim de bilmemiz lâzımdır. Bazı arkadaşlar haydariye giymiş dervişler gibi Meclisten uzaklaşıyorlar. Bunlar nasıl oluyor da senede 4 defa bile meclise görünmedikleri halde maaş ve tahsisat alıyorlar.

Reis cevap verdi: — Hepsinin mezuniyeti buradan geçmiştir.

Bir ses — Haydar beyinki buradan geçmemiştir.

Müzakere sonunda Süreyya paşanın istifası kabul edildi.

Mühendisler

Kanuna yeni bir madde ilâve edilecek

Ankara, 14 — Mühendisler kanununa bir madde ilâve edilmesine dair lâyiha Meclis encümeninde müzakere edilmektedir.

Bu maddeye göre ecnebi tebasından olan mühendislerden, mühendisler kanununun bir fıkrasındaki şeraiti haiz olanlar, devlet hizmetlerinde lüzum hasıl oldukça istihdam olunacaklardır ve memlekette icrayı san'at edebileceklerdir.

Ankara mühendislik âlemi bu tekliften memnûn kalmamıştır. Mühendisliğin de ecnebi doktor, eczacı gibi takyidata tabi olması istenmektedir. Encümen azaları da yalnız devlet hizmetinde lüzum hasıl olduğu zaman ecnebi mütehasas mühendislerin istihdamına taraftardır.

Kanunu medeni

Ankara, 14 — Adliye vekâletinde kanunları tetkik eden komisyon, taarruz teşkil eden Ticaret kanunu ile Kanunu medeni ahkâmı üzerinde de tetkikat yapmaktadır.

Bugün

Türk-İtalyan mahkemesi Apdülhamit veresesi davasını intaç ederek

Bugün Türk-İtalyan mahkemesinde Apdülhamit vereselinin davalarına bakılacak ve ağılebi ihtimal karar verilecektir. Bundan başka yedi davaya daha bakılacaktır.

Tasarruf haftası

Şehirde dün tayyarelerle reklâm yapıldı

Yerli mallar haftasının dördüncü günü olan dün de vitrin müsabakasına devam edilmiş ve yeniden binlerce rey verilmiştir.

Dün tayyarelerle şehrin muhtelif mahallerine renkli tasarruf reklâmları atılmış, radyoda da Hakkı Nezihi B. tarafından bir konferans verilmiştir.

Fındık ihracatımız

1930 senesi bidayetinden Teşrinisani nihayetine kadar memleketimizden Avrupaya 8 milyon 410 bin 206 kilo kabuklu ve 12 milyon 497 bin 161 kilo da kabuksuz fındık ihraç edilmiştir. Bu, geçen seneden üç misli fazladır.

Konsorsiyom içtiması

Bankalar konsorsiyomu heyeti umumiye içtiması dün yapılamamış, çarşambaya bırakılmıştır.

İskân işleri

İşlerin daha salim bir şekilde idaresi için yeni esaslar tesbit edilecek

Ankara, 15 — Gazi Hz. nin son seyahatlerinde iskân işlerinin pek te iyi bir şekilde gitmediği görülmüştür. Diğer taraftan muhtelif yerlerden iskân işlerine ait pek çok şikâyetler vaki olmuştur.

Aldığım malûmata göre, yakında bazı meb'usların takriri üzerine, mesele fırka grubunda ve mecliste mevzu bahsolacaktır. İskân işlerinin daha salim bir şekilde idaresi için yeni esaslar tesbit edilecektir.

Tütün inhisarında barem kanunu tatbik edilecek

Ankara, 15 (Telefon) — Tütün inhisarının bütçesi tetkik ediliyor. İdarede barem kanununun tatbiki esas itibarile kabul edilmiştir.

M. Kastelno

Terkos müdürü dün Ankara'ya gitti

Şehrin su derdini ve ihtiyacını büyük bir alâka ile takip eden gazetemiz bundan bir müddet evvel bu mevzu üzerinde yapılmış bir tetkiki neşretmiş, geçenlerde Beşiktaş yangını münasebetile gene bu mevzu temas etmişti.

Beşiktaş yangını yazısında Terkos müdürü M. Kastelnonun bir mektubu da dercolumuş kendisine, ileri sürülen bazı mü-talealara karşı ne diyeceği sorulmuştu.

Dün akşamki ekspresle Ankara'ya giden M. Kastelno, hareketinden evvel kendisini gören bir muharririmize bu bahis üzerinde şunları söylemiştir:

«Yangın esnasında 60 No. lı muslukta su bulunmadığı söyleniyor. Bu doğru değildir.

Elimizde bulunan kayıt makinesi orada saat 6,15 te ilk ağız açıldığını ve 80 tazyikinde bulunan suyun gittikçe düştüğünü ve bol bol su alındığını göstermektedir. Bu benim mücerret iddiam değildir. Bunu makine grafik halinde kaydetmiştir.

Bu grafiğin fotoğrafını gazetelere de göndermişim. Bu hususta o semt sakinleri ile Beyoğlu etfaie kumandanı Zeki B. hakikati pekâlâ görmüşlerdir.

Yangınlar başladığı zaman ona civar evlerde suyun kesilmesi, suyun yangın musluklarında sarfından ileri gelir. Bunda kast aramak insafsızlıktır.»

Cilt doktorları

Dün cemiyetlerinin ilk içtimasını yaptılar

Şehrimizde yeniden tesis edilen cildi ve zührevi hastalıklar cemiyeti âzalarına dün akşam cemiyet reisi doktor Talât B. tarafından Türkuvazda bir çay ziyafeti verilmiş ve cemiyetin fahri riyasetini kabul etmesi için Sıhhiye Vekili Refik B. e telgraf çekilmiştir.

Marangozların intihabı

Marangozlar cemiyeti idare heyeti intihabı dün yapılmış ve Salih, Şaban, Şevki B. ler eski heyete ilâve edilmişlerdir.

Kabili iştiâl maddeler

İktisat vekâleti mevaddı müğ-taile dolu sandıkların gümrükten geçirilirken evvelden haber verilmesini, aksi halde şiddetli ceza alınacağını bildirmiştir.

"VAKIT"ın tefrikası: 35

— Bu mülâhazalarında hotgâm lık yoktur diyemem. Fakat sözlerinin biraz doğru cihetleri de var... Peki fikrini kabul ettim. Söyle şimdi ne yapmak lâzım geliyor? bu ilâ gencin buluşmak, sevişmek arzularına nasıl mâni olabileceksin? Etraftan açılacak dedikodu ağızlarını nasıl kapatacağın? Sözü mahalle kahvesine düşmüş bir maceranın önüne nasıl geçeceksin?

— Hah işte meselenin bu müşkül cihetlerini halletmek için konu salım...

Birkaç dakikalık bir düşünce

dalgınlığından sonra Bekir Efendi:

— Bu hususta aklıma gelen ilk çare şudur.

— Nedir?

— Doğrudan doğruya filesofa müracaat edelim. Macerayı anlatalım.. Oğlunu bu sevdadan çekmek için ne yapmak lâzım geliyorsa ihmal etmemesini rica edelim.. Nadersin?..

— Muvafık...

— Hikmetullah Efendi çok doğru bir adamdır. Fakat eğriler arasında sözleri garip ve hareketleri

eksantrik görünür.. Göreceksin. Teklifimizi samimiyetle kabulde dakika fevt etmiyecektir. Macerayı müzminleştirmem için hemen gidelim..

— Haydi...

— 17 —

Evin havasında fırtınalardan evvel görülen bir elektrik dolgunluğu var gibiydi. Anası, büyük anası, hizmetçi uğur Ayşe Çelebinin halinden kâh şikâyetle, kâh teaccüple bahsediyorlardı. Oğlana bir şeyler olmuş.

Hafıza Hanım bir gün epeyce bir sinir galeyanile damadının karışına çıktı. Filesof kaynanasından softalar derecesinde ürkerdi.

Kadın için boşaltmak için poflayıp geyirdikten sonra:

— Damat artık bu seninkisi elverir. Gökteki kuşları, denizdeki balıkları, karadaki insanları, mahlûkları bırak... Bir az da evinin haline bak... Biraz da dizinin dibinde,

gözünün önündekilerle uğraş.

— Evime bakmıyor muyun? Aç mısınız?

— Aç değiliz. Yaşamak yalnız boyuna tıkmakla olmaz. Oğlunun ahlâkı bozuldu haberin yok..

— Ne yapıyor?

— Bazı akşamlar sallana sallana geliyor. Ağzı kokuyor.

— Mihalakopuloya vergi veren türk yalnız benim oğlum olaydı ke derlenirdim. Hemen bütün türkler o fabrikacının haraç güzarıdır.. Sallana sallana yürümek, ağzı kokmak şimdi ayıp değil.. En mühi işleri tüssülü kafa ile görmek, her gece döşeğe sarhoş girmek; bunlar bizim şimdiki teferrüsümüze, telâk kimize göre asrılık lâzımelerinden dir...

— Oğlunun yaptığı şeyi sen de hiç yapmıyor değilsin. Ben de gel dim de sarhoşa sarhoşluktan şikâyet ediyorum... Çelebinin akıl bozukluğu yalnız içkiden ibaret ol-

saydı ne ise ne der geçerdik. Daha neler de neler?

— Maydanozlu köfteler, öyle mi?

— Alayın sırası değil damat be ni dinle... Bu işin önüne geçersen geçersen geçemezsen...

Hafıza Hanım boğazına tıklan bir hıçkırık düğümle sustu.

Filesof sordu:

— Ey geçemezsem...

— Geçemezsen oğlunu kaybedersin...

— Oğlumu nereye kaybediyorum?

— Büyük anayım anlatmayı içim götürmüyor. Ayşe kadını çağırayım da gördüğünü, işittiğini sana o söylesin....

Ayşe kadını çağırılır. Onunla beraber Fehime Hanım da içeriye girer. Anadolulu hizmetçi mahkemeye çağrılan bir şahit gibi ötekileri ağzına baktırarak başlar: (Bitmedi)

Tahsil Edilmiyen Yeni Bir Vergi Daha Meydana Çıkarıldı

Adliyyede:

Remzi Pş. zade

Hakkındaki tevkif müddeti uzatıldı

Bir müddet evel muharrir Valâ Nurettin Beye attığı kurşunların isabetile (Akşam) gazetesi idare memuru Şevket Beyi yaralayan Remzi Paşa zade Şevket Beyin muhakemesine İstanbul ağır ceza mahkemesinde mevkuften devam ediliyordu. Tıbbi adli meclisinden kendisinin deli olup almadığına dair rapor istenilmiş, muhakeme önümüdeki perşembe gününe bırakılmıştır.

Fakat, dün akşam kesilen tevkif müzakeresinin müddeti bittiğinden, Şevket B. akşam üzeri mahkemeye getirilmiş tıbbi adli den gelen rapor okunarak mevkuftenin devam edip edilmemesi hususu düşünülmüştür.

Verilen raporda Şevket Beyin nakayisi irsiye ve sekameti ruhiyesinden bant sediliyor bunların tesirile gayri tabii hale gelerek cürüm işliyebileceği ve işlediği kaydolunarak kendisine esbabı müşeddide ve esbabı muaffife ile cezalandırabileceği yazılıyor, fakat iki müteazat nokta hakkında, kendisinin serbest kalması tehlikeyi mucip olup olmayacağı hakkında karar vermek salâhiyet harici görülüyor, kat'i bir şey söylenilmek hususunda (Izhari az) ediliyordu. Müddei umumi Burhanettin B. e (ise de), (maamafih), (ancak), (binaenaleyh) lerle dolu olan, dolambaçlı, mütereddit, gayri sarih bir tarzda yazılan raporun kat'iyet ifade etmediği lüzumuna işaretle deniden Tıbbi Adli Meclisinden cevap istenilmesi ve muhakemenin mevkuften devamı talebinde bulundu.

Mahkeme, talep veçhile karar verdi ve cevabını yetiştirilebilmesi için muhakemeyi aynı 25 inci perşembe günü saat 14 e bıraktı.

Şevket B., (beni tekrar tımarhaneye göndermeyiniz de nereye gönderecekseniz razıyım!) demiş, karar veçhile tevkifhaneye gönderilmiştir.

Belediyede:

Müstahdem şubasının yeni kadrosu

Yeni belediye kanunu mucibince teşkil edilen müstahdem şubasının kabul olunan kadrosuna göre şube bir müdür, bir mümeyyiz, iki kâtip ve iki dosya memurundan teşekkül etmiştir. Dosya memurları bütün müstahdem için ayrı ayrı dosya ve sicil tutacaklardır. Önümüzdeki hafta içinde müstahdemlerin teskiline başlanacaktır.

34 türlü istatistik

Belediye şimdiye kadar evlenme, yangın, mezbaha ve et sarfiyatına ait olmak üzere dört türlü istatistik yapıyordu. bundan sonra 34 nevi istatistik yapacaktır. Belediye bu istatistikleri neşretmeyecek ve doğrudan doğruya istatistik müdüriyeti umumiyesine gönderecektir.

Fırınlarda tahkikat

Brükselde ekmeççilik tahsil etmiş olan Ali Rıza bey isminde bir genç Maarif vekâletinin tavsiyesi üzerine belediye hizmetine alınmıştır. İktisat müdüriyeti emrine çalışacak olan Ali Rıza B. fırınlarda ekmeç fırancaları üzerinde tetkikat yapacak ekmeç çeşnisinin ıslahı hakkında bir rapor hazırlayacaktır.

İnkılâp müzesi için

Belediye inkılâp müzesi için yeniden on bin lira tahsisat vermiştir. Bu para ile müzeye kıymetli ve tarihi eşyalar alınacaktır. Bütçe vekâlete gönderildi

Vilâyet, belediye, idareî hususiyenin 931 senesi müşterek bütçeleri şehir meclisinin evlki gündüğü içtimada müzakere ve kabul edilmişti, 12 milyon lira

Tarizlere cevap

Ticaret Odası içtimalarından bir intica

Ticaret Odası

Borç için bapis istemediğini söylüyor

Ticaret odası tarafından Gazi Hazretlerine takdim edilen iktisadî rapor bazı şikâyetleri ve dedi koduları mucip olmuştur. Bir çok kimseler inhisarların lağv ve borç için hapsin iadesi hakkındaki maddesile raporun daha ziyade Serbest firka programına benzediğini iddia etmişlerdir.

Ticaret odası erkânından bir zat dün bu hususta bir muharirimize demiştir ki:

— Raporda kat'iyen borç için hapsin iadesi istenmemiştir. Yalnız kanunun tadili talep edilmiştir.

Tütün inhisarının lağvını odamız 340 senesinden beri istemekte ve mecmuasında bu fikri müdafaa etmektedir.

Fethi B. bu maddelere temas etti diye memleket iktisadiyatında mühim olan bu âmillere dokunmamak, ondan bahsetmemek çok gülmünç olmaz mı?

Spor

Stadum işi

Futbol heyeti dünkü içtimasında yeni kararlar verdi

Dün akşam fevkalâde olarak içtima eden Futbol ve Mıntaka Heyeti merkeziyesi maçların geri kalmamasını temin maksadile Futbol heyetinin tayin ettiği Kadıköy ve Selimiye sahalarında maç yapılmasını tasdik etmiştir. Birinci küme maçları Kadıköy, ikinci küme maçları ise Selimiye sahasında yapılacaktır. Stadyum meselesi için de hissedarlarından Ahmet beyin vekillerinin her üçünün ayrı ayrı izahat vermeleri üzerine merkez heyeti her üç hissedarın bizzat izahatını dinlemek ve ona göre karar vermek üzere her üç hissedarı münferiden ve tekraren davet etmiştir. Hissedarlar yarın saat 18 de mıntaka merkezinde bulunarak Stadyum hakkında izahat vereceklerdir ve bu suretle Stadyum meselesi halledilecek ve aglebi ihtimal mukavele yapılacaktır. Mukavele yapıncaya kadar da maçlar Kadıköyünde olacaktır.

tutan bu müşterek bütçe dün vekâlete gönderilmiştir. Bütçe ayın 25 şine kadar tasdik edilecek belediyeye iade edilecek ve kânunusaninin birinden itibaren tatbik edilecektir.

Şehir meclisi

Şehir meclisi perşembe günü toplanacak ve şehrin imar ve tezyini seyyah işleri için ihtisas komisyonlarının intihabını yapacaktır.

Sinemadaki hadise

Muallim Muhsin B. in davasına dün birinci cezada bakıldı

Muallim Muhsin B. tarafından (Melek) sineması sahiplerinden Naci İpekçi B. aleyhine açılan hakaret davasının rüyetine dün 14 buçukta İstanbul birinci ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Muhsin B., teşrinievelin 17 inci günü akşam üzeri refikası, küçük kızı ve bir misafirle sinemaya gittiğini, dört hususî mevki bileti aldığını, fakat bir tek boş yer bulamadığını, yer bulunması için orada bulunan Naci Beyin nazarı dikkatini celbettğini, fakat nezaketsizlikle karşılaştığını, Naci Beyin aynı zamanda tokatla mukabele ettiğini anlatmış, bu hâdiseden sonra da Naci Beyin ahali arasında dolaşarak gûya kendisi ahaliyi kanunlara karşı harekete teşvik etmiş, muvazenesiz vaziyette bulunmuş gibi lâkırdılar söylemiş olduğunu ilâve etmiştir.

Naci İpekçi B., ne kadar boş yer varsa o kadar bilet satıldığını, birinci ve ikinci mevki bileti alanların kalabalık arasında yanlışlıkla hususî mevkie oturduklarını, Muhsin Beyin biletler kontrol edilerek yer temin edileceği, söylenilmesine rağmen asabileştğini, kendisine hakaret ettiğini ileri sürmüş, (Ben ne hakaret ettim, ne tokat attım) demiştir.

Mahkeme, Muhsin Beyin Naci B. aleyhindeki darp, Naci Beyin Muhsin B. aleyhindeki hakaret davaları dosyalarının celbi kararile muhakemeyi 19 kânunusani saat 14 e bırakmıştır.

Niçin gecikti?

3 aylık maaşlar meselesi ve maliye müfettişliği

Eytam eramil ve müteakitler malûm olduğu üzere üçer maaşlarını birden almaktadırlar. Geçen gün de işaret ettiğimiz gibi bu maaşların kânunuev, mart haziran ve eylül aylarının hesaplarının da verilmesi lâzımdır.

Böyle olduğu halde tediyata başlamak elelekser bu ayların ortalarına doğru mümkün olur. Halbuki bu maaş sahipleri yoksuz kimselerdir. Bir günlük tehhür bile onları şiddetle müteessir eder. Nitekim bugün kânunuevelin (16) sı olduğu halde henüz tediyata başlanmamış bulunuyor. Geçen gün bu meseleden bahsederken birçok şikâyet mektupları aldığımızı kaydetmiş ve memurlardan biraz sür'at bekleriz demiştik.

Dün haber aldığımız göre bu tehhür maliye müfettişlerinin de dikkatini celbetmiş bulunmaktadırlar. Müfettişlik bu hususta dün tekrar zat işleri muhasebeciliğinin dikkatini celbetmiştir. Yaptığımız tahkikata göre bu seferki gecikmiye sebep, maaş bordurularının bizzat muhasebeci tarafından birer birer tetkik edilmiş olmasıdır. Yoklama ilmi haberleri üzerinde bazı sui istimaler yapılmış bulunması bu tetkike müessir olmuştur. Borduruların tetkiki nihayet bitmiş, fakat bu sefer de ita emrinin gelmediği görülmüştür. Muhasebecilik bu emrin gönderilmesi için dün Maliye Vekâleti nezdindeki müracaatını tekit etmiştir. Bu neticeyi aldıktan sonra şöyle düşündük: Acaba bu borduruların tetkikine evelce başlan saydı, ita emrini almak aybaşında düşünülseydi daha iyi olmaz mıydı. Bu mümkün değil miydi?

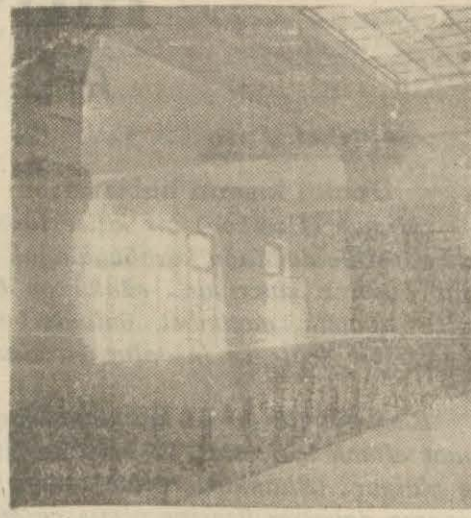
San'at âleminde

Yunan aktörleri

Şereflerine dün Güzel San'atlar birliğinde bir çay ziyafeti verildi

Yunanlı tiyatro san'atkârları şerefine dün Güzel San'atlar birliği tiyatro şubesi tarafından bir çay ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Darülbeydayı san'atkârları, maruf ressam ve mimarlarımızdan bazıları hazır bulunmuşlardır. Çay içilirken iki dost milletin meslekdaşları arasında çok samimi muhababeler olmuş, san'atkârlar geç vakte kadar birlikte kalmışlardır.

Havadan kazanç yok

Emniyet Sandığı dahilinde bir menz

Maaş sahipleri

Sarrafların elinden kurterilmiyor Emniyet Sandığı yeni bir servis yapacaktır

Birçok maaş sahiplerinin pek faahis faizler mukabilinde ikrazatta buldukları dikkati celbetmiş ve bu hususta tetkikata başlanmıştır.

Haber aldığımız göre şehrimizde bulunan Maliye ser müfettişi Nazım B. tetkikin neticesini Vekâlete bildirmiştir. Nazım Beyin teklifi kabul edildiği takdirde cüzdan mukabili ikraz işle Emniyet sandığı meşgul olacak ve bu hususta çok müsait teshilât gösterecektir.

Emniyet sandığı bu işi memnuniyetle kabul etmiş ve hususî bir servis vücuda getireceğini vadeylemiştir.

Bu ikraz işinden sandığın alacağı bir senelik faiz sarrafların alacakları bir aylık faize ancak tekabül edilebilmektedir.

Tercümanlar

Turing klüp tarafından himaye ve mürakaba edilecek

İstanbul tercümanları vaktile bir cemiyet teşkil etmişlerdi. Bazı esbaba mebnî bu cemiyet geçenlerde dağılmıştı. Himayesiz ve teşkilâtsiz kalan tercümanlardan bir kısmı Türkiye Turing klübüne müracaatla haklarının müdafasını bu müesseseden rica etmişlerdir. Temennileri meyanında tesbitsiz surette tabi oldukları kazanç vergisinin hafifletilmesini istemişlerdir.

Hükümet merkeziye nezdinde teşebbüsâtına başlamadan Türkiye Turing klübü vaki olan müracaatı umum tercümanlar namma telâkî edebilmek için bunları Tokathyanda bir içtima davetle kendilerine teallük eden meseleler hakkında müdavelei efkârda bulunmuştur. Bunu müteakip tercümanlar peyderpey Turing klübü müracaatla cemiyetin tercümanlar şubesi azalığına kâtilerini talep etmişlerdir. Bu kaydolanlar Türkiye Turing klübünde bir divanı haysiyet teşkiline karar vererek bu divanın Turing klüp heyeti idaresi azasından bir zatın riyasetinde İstanbul belediyesi Turizm bürosu şefi Ekrem Besim bey ile polis beşinci şube müdürü Kenan bey ve tercümanları tarafından da iki murahhas taraflarından teşkil olunmasına muvafakat etmişlerdir. Bu şubenin ayrıca idaresi için bir nizamname kaleme alınması karargir olmuş, aynı zamanda maiyetlerini münhasıran tercümanlıkla temin eden efendiler ve hanımların tercihen istihdamları için bunların otellerden ve acentelerden listeleri istenilmiştir.

Yeni teşekkülden asıl maksat tercümanları bir kayıt altına almakla beraber adedi kırkı geçmiyen meslekten olanların haklarını gerek makamat nezdinde, gerek kendilerini istihdam edenlere karşı müdafaa etmek olacaktır.

Defterdarlıkta:

50 bin lira!

Tahsil edilmiyen bir vergi daha meydana çıktı

Ankaradan gelen bir habere göre, iflâs eden Avunduk zadelere ticaretanesine ait tahsil edilmiyen (106) küsur bin liralık vergi meselesi üzerinde tetkikat ilerlemektedir. Bu hususta adliye müfettişliğine de tebligat yapılmıştır. Verginin tahsil edilememesinde Defterdarlığın mı yoksa Sindik heyetinin mi ihmâl gösterdiği cihetinin tesbiti için çalışılmaktadır.

Kaydedildiğine göre Sindik heyeti Defterdarlığın geç müracaat etmiş olduğunu ve mes'uliyetin kendisinde olmadığını iddia etmektedir. Halbuki dün yaptığımız tahkikata göre bu işte defterdarlığın da kabahat ve ihmali görülmemektedir. İşaret edilen vergi mektum bir vergidir. İhbar üzerine tahakkuk ettirilmiştir. Fakat ihbar iflâsın vukuundan sonra olduğu için vaziyete vaktinde müdahale edilememiştir. Bundan dolayı defterdarlığın, sindik heyetine geç müracaat etmiş bulunması bir ihmâl neticesi addedilemez. Sindik heyetine gelince, bu heyetten Ekrem İlhami B. şunları söylemektedir.

— Biz iflâsa ait mesaili muayyen bir çerçeve dahilinde tetkike memurduk. Kanunî eşkâle muvafık olmayan defterdarlığın teklifini terviç etseydik salâhiyetimizi tecavüz etmiş olurduk.

Sonra masanın emrinde bulunan para hazine matlubunun ancak beşte biri kadardı. Eğer bunun hepsini versek gene hazine hukuku zarardan vikaye edilmiş olmazdı.

Alınmiyan bir vergi daha

Milli sigorta şirketlerle Türkiye'de faaliyet gösteren cenbi sigorta şirketlerine müşterileri getiren komisyon verilmektedir. Bunlardan gerek harik, gerek hayat, gerek nakliyat için verilen komisyonlardan şimdiye kadar kazanç vergisi alınmadığı Maliye baş müfettişi Nazım Rağıp B. tarafından yapılan bir teftiş neticesinde anlaşılmış ve vekâlet tarafından bunların birikenlerle beraber alınması için defterdarlığa emir verilmiştir.

Bütün şirketlerde de bu hususta tetkikata başlanmıştır. Haber aldığımız göre yalnız edilmiyen bu verginin tahsil aslı (50) bin lira tutmaktadır.

Eski Fransız kabinesi

Borçlar meselesi için aleyhimizde yaptığı tesbitlerin mahiyeti şimdi anlaşılıyor

Haber verildiğine göre, sabık Fransız kabinesi tarafından Osmanlı borçlarının Paris itilâfnamesi ahkâmına tevfiқан taksitlerini ödemekten imtina eden Türkiye'nin bu harekete taahhüde ademi riayet demek olduğu hakkında bahsile Ankara kabinesi nezdinde müşterek bir teşebbüs icrası için Londra, Berlin ve Viyana kabinelerine resmen vuku bulan müracaata, Londra kabinesi diğer devletlerle bu teşebbüsü yapmağa muvafakat ettikleri takdirde ve ancak bu şartla Ankaradaki sefirine talimat verebileceğini söylemiş, Berlin kabinesi Ankarada bu iş için teşebbüs icrası Almanya hükümetinin noktaî nazırına muvafık olmadığı cevabını vermiş ve İtalya da Mösyo Grandi bu maksatla müracaat eden Fransa hükümetinin Roma sefirine, Türkiye'nin borçları için müzakere lazır olduğunu daha evce bildirdiğine nazaran siyasi bir teşebbüs icrasına mahal olmadığını söylemiştir. Binaenaleyh sabık Fransız kabinesinin siyasi teşebbüs hakkındaki teklifi ret cevabı ile mukabele görmüştür.

Hayırlı bir teşebbüs

Arvin-Erzurum-Trabzon müessesesi ile bunun etrafındaki Şark vilâyetlerimizin sıkıntı günleri artık sonuna yaklaşıyor. Çünkü bir taraftan yakında imza edilecek olan Türk-Rus ticaret muahedesi ile Batum transitini Rus hududuna civar olan yerlere yalnız nazari surette değil, feyizli ve hakikî olarak açılacaktır. Diğer taraftan bu sene yapılmaya başlanmış Hopa-Borçka yolu önümüzdeki sene içinde bitecek sonra gene önümüzdeki nisan, yahut mayıs ayından itibaren Devlet demiryolları idaresi tarafından Trabzon-Erzurum-Tebriz arasında muntazam kamyon nakliyatına başlanacaktır. Aynı zamanda Nafia vekâleti Türkiye ile İran arasında en mühim bir transit vasıtası olan bu yolu en mükemmel bir şose haline getirmek için inşaata ve tamirata girişecektir.

"Vakit," okuyucularına verdiğimiz bu beşaretli haberin, ikinci üçüncü derecedeki menbalardan alınmış istihbarat nevinden olmadığını, bilâkis Nafia vekili Zekâi B. gibi en selâhiyettar bir şahsiyetin ağzından işitilmiş bir hakikat olduğunu buraya kaydetmek isterim.

Birkaç sene evvel Moskovada sefir olarak bulunan Zekâi Bey Rusya hududundaki vilâyetlerimizin iktisadî ihtiyaçlarını, bilhassa yolsuzluk yüzünden buradaki halkın çektiklerini gerek dahilden, gerek hariçten pek iyi görmüş bir zattır. Onun için Nafia vekâletine gelir gelmez Batum transitinden, Hopa-Borçka yolundan başka olarak Trabzon ile Tebriz arasında muntazam transit nakliyatı işletmeye karar vermiştir. Hatta bu kararını tatbik edebilmek için evvelce bütçeye girmiş olan bir takım nafia işlerinden iktisat yapmıştır. Halihazırda Trabzonla Erzurum arasındaki yol arzu edilen şekilde olmamakla beraber senenin yedi, sekiz ayında üzerinden kamyon işliyebilmektedir. İşte Zekâi B. bu imkândan mümkün olduğu kadar istifade ederek Trabzon tariki ile İran transit nakliyatına süratle başlamak çaresini araştırmış ve Devlet demiryolları idaresinin bu çareyi temin edebileceği anlaşılmıştır.

Kamyonlarla nakledilecek olan ticaret eşyası sigorta edilebileceği için muamelâtın masuniyeti temin edilmiş olacaktır. Diğer taraftan Tebrizden Trabzon'a kadar olan yol üzerinde muhtelif tamiraneler yapılacağı için nakliyat tam bir intizam dahilinde cereyan edecektir. Daha sonra Erzurumdan Karsa kadar ayrı bir nakliyat kolu işletileceği için açılacak transit servisinden Erzurum, Kars ve havalisi de çok istifade edecektir.

İhtimal ki Devlet demiryolları bu suretle başlayacak olan işte ilk zamanlar için kâr almayacaktır. Belki de biraz fedakârlık yapılacaktır. Fakat herhalde çok zaman geçmeyecek, bu güzel teşebbüs Şark vilâyetlerine ve Trabzon havalisine yeni bir can vermekle beraber memleketin umumî iktisadiyatı üzerine de hayırlı tesirler yapacaktır.

Mehmet Asım

Hikâye

İhtiyarlık

Rus hikâyesi

* Çehof . tan

Dünkü kısmın hulâsası:

(Mimar (Uzelkov) bir kilise tamiri meselesi ile doğduğu kasabaya ayak basar basmaz, şaşırıyor... çünkü on beş yirmi senelik gaybubet önünde bambaşka bir şehir ve insanlar yaratmıştır...

Boşadığı ilk karısı hakkında malûmat almak için eski dostu (Shapkin) e gidiyor. (Shapkin) evince onun boşanma davasını üzerine almış ve epey parasını çekmiştir. Beraber yiyorlar, ve kazağa binerek mezarlığa gidiyorlar. Yolda (Shapkin) geçmiş günleri anlatıyor.)

Birçok çarelere baş vurdum. Mektuplar yazdım. Tesadüfen görüşebilmek için tedabir aldım. Hiç biri, hiç biri kâr etmedi. Uzun zaman onunla pek fazla rahatsız oldum. Ancak sen on bin veremeye razı olduğun dakikada her şey yoluna girmiş, işte ozaman mağlup oldum. Yere kapandı ağlamağa başladım. ve sonra yüzüme tükürdü. Fakat neticede her şeye razı oldu. Ve kabahatı üstüne aldı.

— Hatırladığıma göre benden aldığı on bin değil on beş bin idi.

— Evet öyle... On beş bin!.. Ben yarılmışım...

— "Shoptin,, şaşalamıştı.

— Bunlar olmuş, bitmiş şeyler... Açıka her şeyi söylemeği, itiraf etmeği daha muvafık görüyorum.. Ona on bin vermiştim. Ve beş bini deben masraf olarak ayırmıştım. Bu suretle her ikinizi de atlatmış oldum.. Bunlar hep maziye karışmıştır. Onun için utanacak bir şey yok!.. Dostum.

— Sen o zaman zengin ve hali vakti yerinde bir adamdın.. İhtirasla evlendin ve ihtirasla boşandın.. Sonra büyük bir servete sahip oldun.. Tek bir kortarı ile yirmi bin aldığını hatırlıyorum. Senden çalmayıp kimden çalacaktım?.. Ve itiraf edeyim ki sana gıpta ile bakarken büyük bir azap duyardım. Sen servetini arttırdıkça, halk da şapkalarını çıkarmakta o kadar fazla tehalük gösteriyorlardı. Fakat aynı insanlar bir kaç şilin için kulupte beni dövüyorlar ve yüzüme tükürüyorlardı..

— Rica ederim. Dostum bana Sofyanın ondan sonraki hayatını anlat.

— Evet anlatayım.. "Sofya,,nın on bini aldıktan sonra müreffah bir hayat yaşamaya başlamıştı. Fakat Allah bilir; ya cinnet getirmişti.. Kin ve yahut gurur ve izzeti nefis darbeye uğramıştı. Çünkü kendi güzelliğini ve şahsiyetini para ile satmaya başladı. İhtimal ki seni çok seviyordu. Fakat önümüzde canlanan vak'a da şu idi: Sofya artık eski kadın değildi.. Mütemadiyen için ve zabitlerle kızaklarda gezen hafif meşrep bir sokak kadınıdır. Sarhoşluk fuhuş, onu harap etti. Zabitlerle barlara gider. Porto şarabı içecek yerde kışkin konyak içmekten ve kendisini tam bir cinnet kâbusuna bırakmaktan hiç çekinmezdi.

— Eet çok garip bir kadındı. Neler çekti. Bilirim.. sonra daha neler oldu?..

— Aradan bir iki hafta geçti.. Evde oturmuş yazı yazıyordum. Birden bire kapı çaldı. Ve içeri girdi..

— Al şu köroları paralarını!.. dedi. Ve yüzüme çarptı.. Hepsini muhafaza edememişti beş yüzünü yemişti..

— Pekî o paralarla sen ne yaptın?..

— Her şey maziye karıştı dedik ya.. Saklamakta hiç bir sebep yok!.. Sadece onları aldım. Yüzüme öyle garip garip bakma!.. Neticeyi bekle!.. Bak neler oluyor.. Bu adeta bir romandır.

İki ay sonra bir gece zil zurna sarhoş olarak eve gelmişim.. Etrafı pek fark edememekle beraber ışığın yarımile sofada oturan "Sofya,,yı gördüm. O da sarhoştı..

Ve durduğu yerde sendeliyordu. Henüz timar haneden kaçmış bir deli gibi yüzünde vahiş ve korkunç bir hal vardı..

— Paramı bana iade et!.. Fikrimi deniştirdim.. Çabuk ol.. Serseri herif, çabuk ol.. Paramı iade et!..

— Verdin mi, parasını ona verdin mi?..

— Evet hatırlıyorum. Ona on ruble vermiştim..

— Ah.. Bu mümkün değil. Bu mümkün değil..

Sen buna maruz olsan bile yazman, benden sorman lâzım gelirdi.. Niçin yapmadın, niçin.. Benim hiç bir şeyden haberim yoktu..

— Aziz dostum.. Kendisi hastane'de iken sana yazmıştı. Artık bana yazmak düşer miydi ya?..

— Ben yeniden evleniyordum. Bu mektuplara ehemmiyet verecek bir halde değildim.. Halbuki senin vaziyetin daha başka idi. Onunla kavga etmiş değildin. Ona yardım edebilirdin..

— Niçin yapmadın, niçin?..

— Şimdiki fikirlerimiz ve kanaatlarımızın maziye tesiri olacağını zan etmek bir hatadır.. Şimdi bu şekilde düşünüyörüz, fakat o zamanki fikirlerimiz büsbütün başka idi.. İhtimalki şimdi ona bin ruble verirdim.. Fakat o zadedi olsun... Fakat o zaman on ruble vermiştim. Bu çok feci tüyler örperici hikâyedir... Unutmanız lâzım. Eri büyük teselli de budur dostum.

Kızak kilisenin önünde durmuştu. İki ihtiyar kızaktan indiler.. Geniş iravenüü takip ederek kilise kapısına kadar vardılar... Çıplak kirez ağaçları akasyalar, haçlar ve mezar taşları kalın bir kırağı tabakası ile örtülmüştü... Kar kümelerinin üzerinde güneşin parlak akisleri görünüyordu.. Her mezarlıkta tesadüf edilen taze toprak ve günlük kokusu burada da vardı..

— Güzel mezarlıklar var?.. Hemen hemen bir meyva bahçesi gibi..

— Evet fakat ne yazık ki hırsızlar mezar taşlarını çalıyorlar. Şurasını görüyor musun! Bak dökme demirden yapılmış abidenin arkasında sağ tarafında bir mezar var.

"Sofya,, işte orada yatıyor.. görmek ister misin?..

İki arkadaş sağa döndüler.. Kalın kar tabakasını çiğneyerek mezara doğru ilerlediler.. "Shoptin,, elile işaret ederek.

— İşte burada, dedi.. Ve beyaz mermerden yapılmış küçük bir mezar taşı gösterdi..

Bazı ehemmiyetsiz kimseler mezarının üstüne bu taşı koydular.

"Uzelkov,, yavaşça şapkasını çıkardı.. Ve çıplak başını pelte pelte yağın kara gösterdi.. Onu gören Shoptin de aynı hareketi tabi oldu.. Diğer çıplak bir baş güneşin temiz ziyası altında parladı. İki ihtiyarın etrafındaki sükût mezarı andırıyordu. Ve havada sanki ölüm kokusu vardı. Susarak, düşünerek mezar taşına baktılar.. Bir az sonra "Shoptin,, bu sükûtu bozdu..

— Uyuyor.. ve kabahatlı olduğuna. ve konyak içtiğine pek az ehemmiyet veriyor..

İtiraf et dostum!..

— Neyi?..

— Şunu ki mazide insan bir çok çirkin şeyler yapabilir fakat ne olursa olsun bundan iyidir:

"Shoptin,, ellerile ağarmış saçlarını gösterdi.

— O zaman ölümü hiç düşünmemiştim.. Eğer ona tesadüf etmiş olsaydım mazur görecektim, onu af edecektim. Fakat şimdi?..

Şimdi?

İstirap "Uzelkovun,, ruhunu kararttı.. Birden bire haykırmak, tıpkı ilk defa sevdiği gibi ihtirasla haykırmak ve ağlamak istedi.. Ve bu yaşlar ona teselli, ona taze bir hayat verecekti.. İlk bir yaş yeşil gözlerinde durdu. Bir hıçkırık boğazında takıldı.. Fakat çıkmıyordu.. Yanında "Shoptin,, vardı.. bir şahit önünde bu aciz vaziyetinde kalmamak için bütün iradesini topladı. Süratle döndü ve kiliseye doğru ilerledi..

İki saat sonra kilise müdürü ile uyuşarak etrafı tetkik etti. "Shoptinin,, papazlarla konuşmasından istifade ederek oradan uzaklaşmak ve ağlayabilmek için tenha bir yer aramak lüzumunu hissetti. Mezara doğru korkak adımlarla ilerledi. Kendisini gözetleyen bulunup bulunmadığını anlamak için de

darî teşkilât

(Üst tarafı 1 inci s. v'ada)

hakkındaki neşriyata da şu suretle mukabele etmiştir.

Hükümetimin yanında yım

— Bu yalan şayialar beni öyle görmek isteyenler tarafından çıkarılmaktadır. Halbuki onlar beni her vakit fırkamin, hükümetimin yanbaşı bulacaklardır. Ben yalnız idari teşkilâtımızın; inkılâbın yarattığı bugünkü yenilikleri yürütebileceğine asla inanmıyorum. Memleketimizde inkılâbın icabatına göre teşkilât ve taksimat yapılması zarureti vardır. Çünkü yeni hayata göre yeni teşkilât bir asır evvelki ihtiyaçların mevlûdu valilerin salâhiyetinin tevsiine taraftarım, fakat eski devirlere rücu şeklinde değil..

Berut sui istimali

Mahmut Esat Bey, bir barut sui istimalini tenvir için kendisinin teşkilâtı esasıye encümeni reisliğini istediği hakkında Hizmet gazetesinin verdiği haberin de asılsız olduğunu söylemiş ve:

— Teşkilâtı esasıye encümeni reisliğini benim istediğim kat'iyen yalandır. Arkadaşlarım intihap ettiler. Encümende de böyle bir dosya yoktur. Zaten encümen kendisine verilen evrakla meşgul olur..

Borç için hapis meselesi

Sabık adliye vekili borç için hapis hakkındaki suale de şu cevabı vermiştir:

— Ben borç için hapsin şiddetle aleyhindeyim. Zaten hükümet mecliste okuduğu beyannamesinde bunun iadesini kabul etmeyeceğini söylemiştir. Borç için hapis yalnız Çinde ve İranda vardır. Çinde borçluları fiçılara kaparlar. İranda kırbaçla döverler.

Kanunu medeninin umumî buhranı tevlit ettiği hakkındaki iddialar çok saçmadır. Çünkü hapis cezaların intaç eden borçlar ekseriyetle yüz liraya, yüz elli liraya kadar olan borçlardır. Halbuki buhranı ancak beş on bin liralık muamelât tevlit edebilir.

Bu muamelâtta ise dayın hapis tedbirine güvenerek değil daima borçlunun itibarına istinat ederek para verir. Yoksa buhran umumî buhrandır. Sebebini burada aramamalıdır.

Kanunu medenî borçluya karşı kuvvetli bir maddeyi havidir. Alacaklı borçlunun tediyeye kabiliyetini ispat ettiği andan itibaren borçlu iki sene hapse mahkûmdur. Kanun esasatında tadilat yapılacak olursa insicam bozulacak, bu sefer bir çıkmaza girilecektir. Zaten bence hapis cezasını isteyenler Musevi sarraflarla tefecilerdir..

mütemadiyen etrafını kollayordu. Küçük beyaz mezar taşı onu camit bir bakışla seyir ediyordu. O kadar mahzum ve masun bir hali vardı ki içinde yatan hafif meşrep ve boşanmış bir kadın değil, sanki genç bir kızdı..

— Ah, ağlayabilsem. Ah bir kere ağlaya bilsem!..

Fakat heyhat!.. Ağlamak çağrı çoktan geçmişti. Filhakika gözlerinden bir damla yaş bile akmadı. Ve hıçkırıkları boğazından yukarıya çıkamadı.. Zavalı ihtiyar bu son tesellisinden de mahrum olmuştu.

Orada beş on dakika kaldıktan sonra kollarını kavuşturdu. "Shoptini,, aramaya gitti..

H ARICI HABERLER

Yeni Fransız

kabinesi

Paris, 14 (A.A.) — M. Steeg, teşkil ettiği kabine azasını dün cümhur reisi ne takdim etmiştir. M. Steeg, nazırlar meclisinin bir içtimandan sonra bazı yanatta bulunmuş yeni hükümetin tabii edeceği programı sulhu emniyet ve selâmet dairesinde devam ettirmek, mali muvazenesi muhafaza ve iktisadî faaliyetin içtimal terakkiyata göre inkişafını takip eylemek gayelerine müstenit olduğunu söylemiştir. Kabinenin perşembe günü meb'usan ve âyan meclislerinde beyannamesini okuyacağı teyit edilmektedir.

İzvetiya ne diyor?

Moskova, 14 (A.A.) — Yeni Fransız kabinesinden bahseden İzvestiya gazetesi diyor ki: Yeni kabinenin siyaseti esas itibarile eskisinin aynı olacaktır. Belki zavahir biraz değişebilir. Yeni Fransız hükümeti yaşayabileceğine bizzat kendisi güçlkle inanır. Bu hükümet bir kaza neticesinde Austro bankası hâdisesi ve daha geniş bir hükümeti teşkil teşebbüsünün akıp kalması neticesinde mevkii iktidara gelmiştir. Poincare yine ortada duruyor ve ancak ahvali sıhhiyesi dolayısıyla muvakkaten kabineyi teşkil etmemiştir.

500 esir

Madrid, 14 (A.A.) — Neşredilen esmi bir tebliğde, Jacada tabii vaziyetin avdet ettiği ve hükümet kuvvetlerinin 500 esir aldıkları bildirilmektedir.

İdam cesası

Madrid, 14 (A.A.) — Jacada zuhur eden isyan hareketinin müsevvisleri olmakla maznun iki yüzbaşı divan harp tarafından idama mahkûm edilmişlerdir. Hüküm, infaz edilmiştir. Birkaç zabıt te müsbet hapse mahkûm olmuşlardır.

Üretî idare

Hendaye, 14 (A.A.) — Madritten gelen habere göre, Huescada dün bir fi idare ilân edilmiştir. Burada işlenen 700 asker ile birkaç düzine mektep talebesinden ibaret olduğu söylenmektedir. Jacada asilerin son kuvvetleri hükümet tarafına teslim olmuşlardır.

Mecburî askerlik

Budapeşte, 14 (A.A.) — Harbiye nazırı, mecburî askerlik usulünün kabulünü elzem addettiğini söylemiştir.

Hariciye nazırı Kant Karolyi, selefinin tatbik ettiği siyaseti takipte devam edeceğini söylemiştir.

Amerika bahriyesi

New York, 14 (A.A.) — Deniz kuvvetleri hakkında yeni bir plân tanzim edildiği bildirilmektedir. Bu plâna göre, Amerikanın deniz kuvvetleri harp filosu, istikşaf filosu, tahlebahir ve üssülbahrî olmak üzere dört gruba ayrılmış, bahriye efradı kadrosundan 4800 kişi çıkarılmış ve 49 eski gemi kadro harici bırakılmıştır.

Aynştayn harp aleyhtarı

New York, 14 (A.A.) — Tarih cemiyeti erkânı muvacesinde harp ve sulh meselesinden bahseden M. Aynştayn, harbe mâni olmak için iki usulü iltizam etmiştir. Bunun birisi, ferdi diğeri de beynelmiledir. Müşarîniyleh demiştir ki: Eğer, harpten sonra ki insanların yüzde ikisi mücadele etmekten imtina etmiş olsalardı onları hapsedmek için kâfi sebep bulunmıyacaktır.

Mısır kralının seyahati

Kahire, 15 A. A.) — Kral Fuat, Mısır dahilinde 15 günlük bir seyahat etmek üzere Lüksora müteveccihen hareket etmiştir. Müşarîniyleh, bu seyahati esnasında Maghamatide Nil üzerindeki kâin yeni bendin küşat resmini icra edecek ve ilk taşları koyacaktır.

Yugoslavya hariciye

nazırı

Atina, 14 (A.A.) — M. Marinkovic Atinadan hareket etmiştir. Yugoslavya Haric'ye nazırı, müfarekati esnasında istasyonda M. Mihalakoptulos ile Romanya ve Çekoslavakya orta elçileri tarafından teşyi edilmiştir.

İşaretler

Köylü aç!

Köylü aç...
Gazeteler söylüyor. Bar, bar ba gıyıyorlar.
Sabık lider gene takrir yazıyor.
Köylünün açlığı ne bir edebiyat, ne de bir his meselesidir. Ne de bir satış metali!

* * *

Halbuki köylünün açlığı son günlerde acı bir demogaji edebiyatına mevzu oldu. Huhulif mebu'sa hücum vesilesi...

Köylünün açlığını, köylünün derdini hastanın nabzını elinde tutan hekim gibi görmek, onun derdine bir hekim gibi hükmetmek lüzümdür.

Köylü açtır. Fakat köylünün açlığını köylünün başında yasini şerif okuyan yobaz muharrir, iskat bekler gibi okuyucudan çeyrek gözliyen gazeteci, mevkii iktidara son basamak olarak köylünün bedenini seçen politikacıdan dinliyemeyiz. Fakat neye yararkî köylünün derdi haraç mezar yerli malı diye satılıyor. Politikacı ısraba bir otomobile kurulur gibi kuruluyor.

* * *

Köylünün ısrabı, iki şekilde tedavi edilebilir:

1 — Günün ısrabını hafifletmek.
2 — Köylünün sefaletini kökünden halletmek.

Köylünün bu gün de fazlaca duyduğu ısrabı halletmek bir idare meselesidir. Şöyle edilir, böyle edilir, bazı gelip geçici tedbirler alınır, hatta o kadar şiddetli bir hal almışsa sıhhiye ve muavenet icatımaie işe vaziyet eder.

Köylünün asıl derdi, Osmanlı imparatorluğunun müstemleke olmak siyasetinde aramalıdır.

Türk köylüsü on dokuzuncu asrın yarısından sonra adam akıllı ısrabı duyuma başlamıştır.

Çünkü on dokuzuncu asrın yarısından evvel Türkiye ithalatından fazla mal satıyordu. Halbuki on dokuzuncu asrın yarısından sonra Türkiyeye kabul ettirilen, yani İmparatorluğun para bulmak, memurlarına maaş vermek, sultana saray yaptırmak için aldığı istikrazlara mukabil, imzaladığı ticaret muahedeleri Türk köylüsünü mahveden ilk ve mühim eserlerdir. Bu muahedelere göre ithalat gümrüğü % 3 ten, ihrasit gümrüğü % 1 den fazla olamazdı. Sonra adli, siyasi, iktisadi ihtiyazlar işi o kadar berbat etmişti ki, 1856 da ithalat kadar ihracat yapan Türkiye'nin 1911 senesinde ithalatı % 71 e kadar çıkmıştı.

Bu satırları, 1892 senesinde neşredilen bir kitaptan alıyorum:

"Kendi sanayiinden mahrum olan Türkiye garp malını memleketi sokmağa, ve mukabilinde gayet ucuz bir surette, ve düşüş bir kıymette köy mahsulünü vermeğe mecbur olmuş ve bu köy mahsulleri gitkçe fiyatını ve kıymetini kaybetmiştir. Neticede hükümet varidatı da aynı derecede düşüdü."

"Engel Hart - Türkiye ve tuzlmat, 1873 de eser yazan Rus Palgraf de: Köylünün derdine ta o zamandan itibaren etmiştir. Arzu edenler bu eserleri

Halâ o mesele

Umumî harpten kimler mes'ul?

Amerika ayanında harp borçları mevzubahsedildiği sırada mühim bir münakaşa vuku bulmuştur.

Ayanın hariciye encümeni reisi M. Borah, umumî harp mesuliyetinin İngiltere ve Fransaya ait olduğunu söylemiştir.

M. Rid, Almanyanın hep zaruretten şikâyet ettiğini, fakat kendisinin buna inandığını söylemiş, bunu bir münakaşa daha takip etmiştir. M. Rid, Almanyanın düşer olduğu felâketleri kendi eline başına getirdiğini anlatmış, M. Borah ona cevap olarak şu beyanatta bulunmuştur.

"Fransa, İngiltere vesair Avrupa devletleri 1911 den 1914 e kadar askerî bir sistem içinde yaşıyordu. Bunların hepsi de umumî harpten mesuldürler. Umumî harpten sonra Almanyanın vaziyeti değişti. Almanyanın bütün menabii elinden alınmış, bundan başka tamarat ve harp borçlarını ödemeğe mecbur tutulmuştur. Umumî harp mesuliyetini Almanya yükletmek doğru değildir."

Ayan azasından Kopland, Almanyanın bütün ödediği paraları istikraz ettiğini, Fransanın Almanyadan aldığı tamarat bedeli ile Amerikaya rekabet ettiğini, onun için tamaratın ödemesinde ısrar edildiği takdirde Amerikanın kendisini boğacağını ilâve etmiştir.

Darülbedayi Temsilleri

Salı günü akşamı saat 21, 30 da yalnız muallim ve talebeye
Rüya içinde
Rüya
Facia 3 perde
Muharriri: Cevdet kudret B.
Arzuha'ci Mehmet Ef. komedi
Muharriri: Galip

müracaat edebilirler. Köylünü sefalet, büyük sanayilerle temposu neticesinde köylünün proletarleşmesinden başka bir şey değildir. Buna mani olmak için yegâne çare hükümetin tam bir köylü ve küçük mülkiyet sahiplerini himaye eden devlet olmasıdır. Bu iş Osmanlı kafasına, yasini şerifle halledilemez.

Sadri Ethem

İşte bu garip

Genç kız elbisesi giymeğe mahkûm edilen çocuk

Giymezse babasının milyondan mahrum kalacak

Milyonerin çocuğu babasının vasiyetini yerine getiriyor

Amerikalıların garabetleri meşhurdur. Son posta ile gelen Amerika gazeteleri bunlardan birini naklediyordu.

Amerikanın bütün kırallarından biri olan Hutterstrasser pek garip bir vasiyetname bırakmıştır. Bu vasiyetnameye göre biricik oğlu Hans, milyonlarına varis olmak için 14 yaşına kadar kız elbisesi giymek mecburiyetindedir.

Çocuk, halihazırda 8 yaşındadır. Demek ki 1936 senesine kadar kız elbisesi giymekte devam edecek. Şayet çocuk ölmüş müdeki seneler zarfında babasının vasiyetini ihlâl edecek olursa milyondan mahrum kalacaktır. Ne garip şey!

ÜSKUDAR

Hale sinemasında (Bonomo) Vahşi memleketlerde. Her gün gündüz 3 te gece 9 da Cuma günleri 2 de 4 te 9 da.

Irak istiklâli

Bu gidişle tahakkuku güç olacak

Deyli Meylin Cenevre muhabiri tarafından verilen malûmata göre Akvam cemiyetinin mandalar komisyonu cemiyet meclisine gizli bir rapor takdim ederek Irakın Akvam cemiyetine kabul edilecek derecede siyasi ve idari rüşde vâsıl olmadığını söylemiştir.

Raporda Irak liderlerinin tam bir istiklâl istemelerine rağmen mandater devletin şu suale muvassal malûmat vermesi lâzımgeldiği ve bu malûmatı olmadan bir şey söylenemeyeceği ilâve edilmektedir.

Komisyonun sorduğu sual Irak'taki terakkiden ne kadarının İngiliz memurları eseri, ne kadarının Irak hükümeti eseri olduğudur.

Bundan başka komisyon Irak'taki Kürtlerle oradaki diğer akalliyetlerin himayesine de taraftar bulunmaktadır.

"KUTU"
Pek artistik olacaktır
Pek yakında açılacak ve kahkaha, neşe menbaı olacaktır.

KANSIZLIK

Kansızlık için yegâne deva kanlı ihya eden
En muntahip etüba tarafından tertip edilmiştir.

Nörrastet
zafiyet v
Chloros
SIROP DESCHIENS, PARIS

L.T. PIVER
PARIS

KOLONYA SUYU
N° 11

EAU DE COLOGNE
N° 11

Parfümüri L. T. PIVER A. Ş., İstanbul Şubesi
Şişli Ahmet Bey sokak No. 56. Tel. Beyoğlu 3044

Tefrika numarası: 8

Yazan: "Garp cephesinde...", müellifi
Erik Maria Remarque

— Nereye bastığını görmüyor musun ahmak herif!...

Çıkışyorum:

— Yerde yattığını ne bileyim solucan!...

Nihayet sakin bir köşe buluyorum. Tütün dumanı içinde uzun müddet durduktan sonra bir az da serin havadan istifade edeceğim. Su kameriyenin altı kadar iyi. Biraz nefes alıyorum. Alberi gö-

rüyorum.

— Of!.. Sen misin?.. Arkadaş?.. Başımla tasdik ediyorum. Bir müddet ayrı seyrediyoruz. Etrafımızda ağaçlar, gece, karanlık toprak, sakin toprak... kurtulmuş toprak var... Toprağın altında çürümekten ise şurada rahatça yaşamak... Başka ne istenebilir!..

— Şu çektiğimiz sefalet nihayet buldu değil mi Alber?

Arkamızdan çıtırtılar oluyor. Kameri yelerden boguk kadın kakkahaları yükseliyor. Gece bir fırtına gibi taşan hayatı yüklü... hüması fertten ferde vahşi ve seri inşialar halinde intikal ediyor.

Bahçede biri uzun bir iç çekiyor.. Buna asabî bir kakkaha cevap veriyor. Bel kemigimin boyunca örpermeler duyuyorum. Of!..Dün ve bugün.. Ölümle hayat.. Bir birine ne kadar yakın...

Tijaden bahçenin gölgeleri arasından çıkıyor. Ve diyor ki:

— Evlâtlar!.. Tekrar yaşamaya başladığımız şimdin anlıyorum.

Meyhanenin etrafını dolaşıyoruz; arka tarafta Villi Hemeyeri buluyoruz. Tarlada büyük bir kuru ot demeti yakmış; içine anaför ettiği birkaç uçal patates almış, alevin karşısına oturmuş patateslerin pişmesini bekliyor. Yanında birkaç birzola ile Amerikan konservaları var.

Ateşin kızartısı, kırmızı sakalında bakır rengi lekeler hasil ediyor. Çayırardan hafif bir sis yükseliyor. Yıldızlar pırıldıyor...

Oturuyoruz ve patatesleri ateşten çikarıyoruz. Üstleri kararmış, fakat altın sarısı içleri güzel bir koku vererek tütüyor. Brizolaları iki elimizle tutuyor ve armonik çalarmış gibi, dişlerimizle temizliyoruz. Lokmaları hazım etmek için aleminyum kadehlerimizde kalan içkimizi yuvarlıyoruz.

Şu patatesler ne kadar tatlı. Yoksa zaman geriye döndü? Neredeyiz? Ailelerinin tarlasında olmayan ve kır taamı yapan çocuklarımız? Sabah-tan beri arkamız da temiz mavi entarili al yanaklı kızlar sepet taşıdığı halde sert kokulu topraktan patates mi çıkardık?..Oh! Gençliğimin kır ateşleri!.. Sizi tekrar görür gibi oluyorum. Kır üzerine sütlü buharlar yayılır, leveller çıtırdadı. Her tarafta her şey sakindi... Diğer mahsullerin hepsi toplanıktan sonra patates toplama zamanı gelirdi. Etrafta mukaddes toprak, saf hava, boğaz yakıcı beyaz güzel duman, son bahar meyvaları. İşte bu kadar. Ey acı dumanlar!.. Sonbaharın keskin kokuları! Ey gençliğimin kır eğlenceleri!..

Buharlar dalgalanıyor, inceliyor, süzülüyor, siliniyor.. Arkadaşların yüzleri içlerinden sıyrılarak meydana çıkıyor. Yoldayız, harp bitti; her şey garip bir tarzda birbirine karışıyor... Kır ateşi... sonbahar... hayat... Hepsî tekrar geldi.

— Ah!.. Villi... Villi... Elleri et ve patates dolu olduğu halde gözlerini kaldırıyor ve cevap veriyor:

— Tatlı değil mi?..

Aptal... Benim düşüncelerim başka idi.

* * *

Ateş bitti. Villi pantolonla ellerini siliyor ve başığını kapatıyor. Köyde havlayan birkaç köpeğin sesinden başka bir şey duymuyor. Artık obüs sesi yok... Artık mühimmat kafilelerinin takırtısı bitti.. Sihhiye otomobillerinin gıcırtısı bile kalmadı. Şu gece öyle bir gece ki, son dört sene zarfında geçen gecelerin hepsinden çok az insan ölecek...

Meyhaneye tekrar giriyoruz. Fakat eski canlılık kalmamış. Valanten cekeğini çıkarmış canbazlıklar yapıyor. Kadınlar alkışlıyor. Fakat kendisi hiç memnun değil. Kederli bir halde Kosole diyor ki:

— Ferdinan harpten evvel mükkemmel bir canbazdım. Şimdi ise bir köy panayırında bile marifet gösterecek halim kalmamış.. İlklerim kurumuş. Sana yemin ederim ki vaktile yaptığım numaralara herkes bayılırdı. Şimdi romantizma sancıları duyuyorum.

Başını iki elile tutuyor:

— Ah! Şimdi ne iş yapabileceğiz? Villi onu teselli etmek için diyor ki:

— Yaşıyorsun ya!.. Daha ne istersin? Beriki başını baldırıyor:

— Ne dersin de... Siz doğrudan doğruya mekteplerinize dönersiniz.. Ya biz?.. Ne dersin Jüp?.. Ne dersin Kosole?

Jüp tasdik ediyor:

— Benim vaziyetim de fena.. Böyle ellerle daktilo yapılır mı?.. Dakikada artık elli kelime bile yazamam.. Olsa olsa mezarlık keşilirim. Senelerce kazma kullanmasını öğrenebildik...

Kosole sahaya daireler çiziyordu. Mırıldandı:

— Bakalım işin sonu ne olacak.. Bizler susuyoruz. Böyle düşünceler bizden uzak. Cepheye gittiğimiz zaman bir meslek sahibi değildik. Sağ ve sağlam harpten kurtulmak zevkinin ilk he yecanlarından sonra arkadaşlarımızı bir takım endişeler sarmağa başladı. Bu endişeleri biz bilmeyiz; ve onlara hiç bir yardımımız olamaz.

Betke sakin bir tavırla deyir ki:

— İşî oluruna bırakmal.. Hepimiz aynı vaziyeteyiz.

Kosole cevap veriyor:

— Hakın var..

Sonra sahaya elile vuruyor:

— Haydi Cilli! Villi! Çal bakalım..

(Bitmedi)

Reisicümhur Hz. Darülfünunda

Gazi Hz. Hukuk fakültesi dersanesinde

[Üst tarafı birinci sayfada]

Beylerden izahat almışlar, müteakiben yukarıya çıkarak tekrar darülfünun emaneti odasını teşrif etmişlerdir.

DARÜLFÜNUNUN İHTİYAÇLARI

Reisicümhur Hz. burada bir müddet istirahat buyurmuşlar ve darülfünunun vaziyeti, ihtiyaçları ve ilmi faaliyetleri hakkında müderris Beylerle görüşmüşlerdir.

Gazi Hz. darülfünun emini Muammer Raşit Beyin (Darülfünunumuzu nasıl buldunuz?) suali üzerine memnuniyetlerini izhar etmişler ve (Hocaları çok kıymetli ve talebeyi de aynı nisbette dikkatli ve şevkli gördüm) demişlerdir.

Gazi Hz. bazı sualler irat etmişler bu sırada darülfünun ihtiyaçlarından bahsolunarak binanın kifayet edemeyeceği söylenmiş ve icap eden yeni binaların ilâvesi, enstitüler ve laboratuvarların tesis ve ikmal, talebeyi izhar etmek üzere müteahhüs hocaların celbi için asgari iki milyon türk lirasına ihtiyaç olduğu söylenmiş, Gazi Hz. iki milyon liranın kâfi gelmeyeceğini dört milyon liranın sarfi lazım geleceğini söylemişlerdir.

MÜDERRİS KEMAL BEYİN DERSİNDE

Gazi Hz. bundan sonra müderris Kemal Beyin deniz ticareti hukuku dersinde hazır bulunmak arzusunun izhar etmişler ve üçüncü sınıfta dördüncü ve son ders esasında ziyaret ederek müderris Beyin kaptan ve kaptanın vaziyeti hukukiyesi mevzuu etrafında takrir ettiği dersi bir çeyrek kadar takip buyurmuşlardır.

BÜYÜK SÖZLER

Çıkarken (Darülfünunun bu sıcak muhitinden kolay kolay ayrılmıyorum, biraz daha oturalım) demişler. Muammer Raşit Beyin (onun için biz de burada ölmek istiyoruz) demesi üzerine:

"Burada ölmek değil, yaşamak istiyorsunuz. Şimdiki mefkûrede asker bile ölmek değil, kazanmak için çalışır," buyurmuşlardır.

Reisicümhur Hz. bundan sonra muhtelif sualler sormuşlar bu meyanda Muammer Raşit Beye:

Türkiyede umumî maarif programına ne olması lazım geldiğini, cumhuriyet gençliğinin fikri terbiyesinde ne gibi esaslar gözetilmek icap ettiğini sormuşlar Muammer Raşit B. verdiği cevapta mekteplerden değil hatta ana kucağından başlayarak ilk, orta mekteplerden âli tahsile kadar gençlere cumhuriyet, demokrasi ve milliyet esaslarını telkin etmek lazım geldiğini söylemiştir.

Gazi Hz. bundan sonra ilk ve orta mekteplerle liselerde cumhuriyet mefkûresinin gençlere ne suretle telkin edildiğini sormuşlar, Muammer Raşit B. bu işle maarif emanetinin alâkadarı olduğunu, mekteplerde bu vazifinin ifa edildiği muhakkak bulunmakla beraber yakinen takip etmediği için cevabı yalnız darülfünuna hasredeceğini söylemiş ve darülfünun gençlerinin bu suretle yetiştirildiklerini, bilhassa hukuku amme, hukuku esasiye ve hukuku idare derslerinde bu noktaların daima nazarı itibara alınarak ders takrir edildiğini izah etmiştir.

Reisicümhur Hz. bundan sonra darülfünunun ilmi mesaisi hakkında bazı sualler irat etmişler ve kendilerine lazım gelen izahat, hocalar tarafından neşredilen eserler hakkında malûmat verilmiştir.

BAHİS TARİHE İNTİKAL EDİYOR

Bahis bu sırada tarihe intikal etmiş

Tütün U. müdürünü vurdular

[Üst tarafı 1 inci sayfamızda]

bileğindeki saate isabet ederek sol kolunu dirseğe kadar sıyrıp geçmiş, bunu müteakip gelen ikinci kurşun da sağ memesinin alt kaburga kısmını sıyrırmıştır.

ÜÇÜNCÜ KURŞUN

Bundan sonra Behçet B. katilin üzerine atılmak teşebbüsünde bulunmuş fakat katil bir iki adım gerilerek üçüncü defa silâhını istimal etmiştir. Çıkan kurşun Behçet Beyin sağ omuğunun üzerinden girerek baldır kısmına kadar seyrettikten sonra orada kalmıştır.

YARALANAN ODACI

Üçüncü kurşundan sendeliyen müdürü umumiye bir daha ateş edilmiş, bu sendeliyi kendisini dördüncü kurşundan kurtarmış, kurşun, hedefin arkasında bulunan odacı Hüseyin Efendiye isabet etmiştir. Sağ memesi üzerinden yaralanan Hüseyin Efendi derhal yere yıkılmış, Behçet Bey de yanında bulunan bir kapının içine girmiştir.

KATİL İNTİHAR EDİYOR.

Bundan sonra katil beşinci kurşunla da kendi şakağına sıkmıştır. Bir iki dakika içinde olup biten bu hâdiseden sonra Behçet B. müdüriyeti umumiye doğru ilerlemeğe başlamıştır.

Silâh seslerini etraftan işiterek hâdiseye mahalline gelenler Behçet Beyi, odacı Hüseyin Efendiye ve katili en yakın bulunan Sen Jorj hastanesine nakletmişlerdir.

HASTANEDE ÖLENLER

Katil Hayri hastaneye geldiğinde yarım saat sonra, odacı Hüseyin Efendi de saat 13 te ölmüşlerdir.

KATİL KİMDİR?

Katil Mustafa Hayri isminde bir zatdır. Mustafa Hayri Efendi müteakip bir jandarma yüzbaşısıdır. Harbi umumide jandarma zabiti olarak hizmet etmiş ve uzun müddet Cemal Paşa ile beraber bulunmuştur. Harbi umumide sonra asabi bir hastalıktan dolayı tekaüde sevk edilmesi üzerine inhisar idaresine girerek Ceyhan ve Maraş inhisar müdürü olmuştur. Fakat sabık müdürü umumî Seyfi B. zamanında Adana baş müdürü Mustafa B. de dahil olduğu halde daha birkaç memurla beraber isten el çektiler mahkemeye verilmiştir. Mustafa Bey aslen zimethal olduğundan üç aya mahkûm olmuş Hayri Bey de feran zimethal olarak muhakeme edilerek beraet etmiştir.

Bundan bir müddet mukaddem Mustafa Beye tekrar vazife verildiğini görünce Hayri Bey de memurun kalemine müracaat ederek vazife istemiştir. İki gün evvel de müdüriyeti umumiye koridorunda görülmüştür.

GAZİ Hz. MECRUHUN

HATIRINI SORDULAR

Reisicümhur Gazi Hazretlerinin ser yaveri Rüsuhi ve Yozkat mebusu Salih Beyler dün Sen Jorj hastanesine gelerek Behçet Beyi Gazi Hz. namına ziyaret etmişlerdir.

Musip bir tedbir

Sıhhat vekâleti sakarin ithalini menetti

Sıhhat işleri vekâleti sakarinin ithalini menetmiş ve bu hususta Sıhhiye müdürlüğüne tebligat yapmıştır. Sakarin ancak eczanelerde ilâç olarak kullanılacak ve memlekete ancak vekâletin müsaadesile girebilecektir.

Garsonlar mektebi

Garsonlar cemiyeti faaliyete geçmiştir. Cemiyet garsonluğu meslek haline koymağa çalışacaktır. Bu gayeye vâsil olmak için bir meslek mektebi açılacak ve garsonlara ehliyetname verilecektir.

Garsonlar cemiyeti lokantalarındaki yüzde on garson hakkının tamamile garsonlara verilmesini temin etmiştir.

Fethi B. in takririne hariciye vekilimizin mukni cevapları

[Üst tarafı birinci sayfada]

satın ilk safında gelen ve medeniyet tarihinin ancak bugünkü safhasında ilk defa olarak resmi sahada konuşulan büyük bir fikir ve tedbirdir. Cemiyeti Akvam mukavelesinin sekizinci maddesini teşkil eden bu taahhüdün yerine gelmesi için müteaddit ve muhtelif saiklerle iptida bir ihzarî konferansın toplanması muvafık görülmüş ve cemiyeti Akvam haricindeki 2 büyük devletle cemiyeti Akvam meclisi azasından tereküp etmek üzere davet ve teşkil edilmiştir.

Demokrat ve cumhuriyetçi Gazi Türkiyesinin milletler arasında bir sulh ve intizam amili olarak artan ehemmiyeti tabiatile bu ihzarî konferansa davetimizi intaç etmiş ve ilk defa olarak mezkûr konferansın üçüncü içtimasına tarafımızdan iştirak edilmiştir. İşte bu içtimada idi ki, günün şeraiti içinde istisali amali ve kabil olan emniyet muahedelerinin bizim tabikine başladığımız ve taraftar olduğumuz bitaraflik sistemi olduğunu izah etmiştik. Tatbikatta en çok teveccüh gören sistem şimdi budur. İcabında bir kimseye karşı cephe almaksızın muntakavi müteakabil emniyet misakı daha ileri bir safha olmak üzere bitaraflik ve hakem muahedeleri sistemi ki, bizim siyasetimizin ana hatlarını teşkil etmektedir.

İşte bu ihzarî konferansta hazırlanan proje yakın bir atide içtimai beklenen büyük terki teslihat konferansı müzakerelerine ilk zemini teşkil edecektir. Bu itibarla mezkûr projede bizi yakından alâkadar eden mühim işlerde memleketimizin vaziyeti mahsusasının istilzam ettiği hususları temin etmek ve icap eden ihtirazi kayıtları dermeyeran etmek ve bu çok mühim ve mudil meselede Türkiye nokta nazarını tebarüz ettirmek, beynelmilel sahadaki vaziyetimizin esaslarından. İşte bu vazife ve endişe ile ve kuvvetli bir heyetle oraya gidildi.

Derhal, şurasını da arzedeğim ki bu işte ihtisas sahibi olmuş olan arkadaşlarımızdan olduğu gibi Büyük Meclisin muhterem âzamesinin vücut ve huzurlarından da pekçok istifade edilmiş olduğunu memnuniyetle ve bilhassa kaydedirim.

Maamahih, ihzarî konferansta diğer memleketlere ait delegasyonlar heyetlerinin listesi işte elimdedir. Onların pek çoğunun Cemiyeti Akvam merkezinde heyetleri bulunmasile beraber bu konferansa gönderdikleri heyetleri terkip edenlerin adetleri 5 ile 12 arasında tahalüf etmektedir. Biz memleketimizin halini düşünerek hem masraf ve aynı zamanda âzami tasarrufun ve hem de maksadın temini hususlarını telif için bu gibi seyahatlerde bir kaç işi birden görmek itiyadını her vakit hüsnü tatbik ettik.

Bu defa komşu devletin hükümet merkezlerini ziyaretimiz Türk milletine ve onun büyük reisine ve İsmet Paşa hükümetine karşı beslenen müteakabil saygı ve muhabbetlerin büyük tezahürlerine vesile bahşolmuştur. Bununla şunu kaydetmek

isterim ki, bu defa ehemmiyeti mahsusa ile uzun süren ihzarî konferansta bizim için hayati ehemmiyeti haiz olan mevzuların müzakeresine iştiraki müteakip heyetimiz ikiye ayrılmış, bir kısmı arzettiğimiz ziyaretlerde bina refakat etmiş ve diğer yarısı da konferans müzakeresine devam etmiştir. O halde ki ihzarî konferansın içtimasının kısmi ahirine de heyetimiz 4 ve nihayet 3 arkadaştan ibaret kalmıştır.

Hariciye Vekilimiz bundan sonra tahsisata geçerek kendisinin yevmiye 10, diğerlerinin sekiz, müşavirin 6 ve kalemi mahsus müdürünün 5 lira aldığını ve bu miktarların senelerin tecrübesile teamül olduğunu, müteaddit defalar nefsinde tecrübe etmiş olan Ali Fethi Beyin de bu usul ve tammüle yakından vakıf bulunduğunu yedinci seneye varan Hariciye Vekillikliğinin bu uzun seyahatinde yevmiyelerin memmu olarak 3 bin lira vcrildiğini söyleyerek ikinci sualin cevabına geçti, (biz merasimin ve eskâlden evvel esas ve ahval ile meşgul oluyoruz., Dedikten sonra cevabını şöyle tamamladı:

"Sözlerime nihayet virirken Ali Fethi B. tarafından sorulduğuna asla ihtimal vermemekle beraber, ikinci sualin yazılışından hatıra gelmesi melhuz kalan yanlış bir tefehhüme karşı bir kelime ile işaret etmeden geçemeyeceğim. Uzaktan ve yakından tanıyan arkadaşlarımız ve bittabi Ali Fethi Beyin yakından malûmudur ki, biz yevmiye almak gibi hasis emellerle şahsi servet endişesile hayatımızda bir an endişânk olmuş değiliz. Saadet ve ikbalimiz Büyük Türk Milletinin saadet ve ikbalinde arız ve bulanlarıdır. İşte bu kadar

Sonra Fethi B. kürsüye gelerek şunları söyledi:

— İçinde yaşadığımız tasarruf haftasında halkı para biriktirmeğe teşvik ediyorlar. Tezahürat yapıyor. Ben, bu tezahürata iştirak için nutuk söylemektenise Hariciye vekiline birasual takririni takdimini muvafık buldum. Bu seneki Cenevre heyetinin şaşaasını yükseltmek için hiç bir şey esirgenmemiştir. Heyet, vekil beyden başka iki elçi, bir büyük elçi ve üç mebusan ibarettir.

Muhterem vekil bu heyeti ter tip ederken avdetlerinde bir tasarruf haftasile karşılaşacaklarını hatırlamamışlardır. Hükümetin bütçede tasarrufa riayet ettiği düşünülmemiştir. Bütçenin, takrir mevzuile alâkadar olan harcırah masraflarından ne de receye kadar tasarruf yaptığımızı ve tasarrufta ne derece samimi olduğumuzu heyeti murahhasaların bu şekilde teşkili pek güzel ispat ediyor ve şu tasarruf haftasında hükümetin, sözlerle yaptıkları arasında mutabakat olmadığını halka göstermiş oluyor. Biz de bunu söylemekle bir sual misal göstermiş oluyoruz.

Bundan sonra Hariciye vekili tekrar kürsüye geldi ve bu sözlerle mukni cevaplar verdi.

Nişan

Kolsuz Etem Paşanın kızı Fevziye Hanımla elektrik nakine mühendisi Ziya Rauf Beyin nişanları ayın on ikisinde yapılmıştır. Saadet temenni ederiz.

Ferah sinemasında

Bu akşam tiyatro, sinema, varyeteden mürekkep büyük program.

İstanbul Belediyesi İlanları

Pazarlıkla kaput yaptırılacak

Zabıta belediye memurları için yaptırılacak 266 takım kaput on altı buçuk lira bedelle talibi uhtesindedir. Daha ucuz yapabilecekler varsa şartname ve nümuneyi görmek için hergün ve pazarlığa iştirak için de 340 lira teminat akçesi getirmek şartile 18 Kânunvevel Perşembe günü saat on beşe kadar levazım müdürlüğüne gelmeleri.

Etibba Odası riyasetinden:

Oda Haysiyet divanına bir eczacı aza intikabı 16 Kânunusani 1931 cuma günü saat 14 te Darülfünun konferans salonunda icra edileceğinden odaya mukayyet bilûmum azayı muhteremin teşrifleri rica olunur.

Vakıf akarlar ve mahiûller müdüriyetinden:

Kıymeti muhammenesi	Zirai
Lira	Kuruş
80	91
	26,97

Topanede Cihangirde Sormagir mahallesinde Topçubaşı çıkmazı sokağında 26,97 zira terbiinde muhterik mescit imamına meşruta hane arsası 16 K.evvel 930 tarihli Salı gününden itibaren dört hafta müddetle müzayedeye konmuştur. Bedeli muhammeni 80 lira 91 kuruştur. İhalesi 13 K. sani 931 Salı günü saat on dört buçuktur. Talip olanlar konan kıymetinin %7,5 nisbetinde pey akçelerile İstanbul evkaf müdüriyetinde vakıf mahiûller idaresine müracaatları.

Emvali metruke müdirliğinden:

Satılık arsa ve nisif hane

Yeşilköyde Ümraniye mahallesinde kuyu ve orhaniye sokağında 1-3-5-7-8 numaralı arsanın tamamı 250 lira:

Topkapıda Fatmasultan mahallesinde Ethem efendi sokağında 10 numaralı maa bahçe hanenin nisif hissesi 250 lira:

Balâda muharrer ve bedeli muhammeneleri gösterilen emlakın bedelleri nakten ve berveçhi peşin verilmek üzere 30-12-930 tarihine müsadif salı günü saat 14 de pazarlık suretile bilmüzayedeye satılacaktır. Taliplerin % 7,50 teminat makbuzularile İstanbul Milli emlak müdüriyeti satış komisyonuna müracaat eylemeleri.

İstanbul gümrüğü muhafaza müdürlüğünden

- 1 — Gümrük muhafazai bahriyesine pazarlıkla 43 palto diktilerilecektir.
- 2 — İcap eden kumaş müdüriyet tarafından hazırlanmıştır.
- 3 — Dikiş, işçilik ve malzemesi mütaahhit tarafından temin şartı ile memhur nümunenin aynı olacaktır.
- 4 — Taliplerin şartnamesini ve dikilmiş nümunesini görerek muvakkat güvenmelerile birlikte pazarlık günü olan 21 birinci kânun 930 pazar günü saat 14 te müdüriyette bulunmaları.

M. M. V. satın alıma heyeti ilanları

Ordu ihtiyacı için elbise ve şapkalar da kullanılacak olan 12500 metre saten ve 6500 metre muşambanın beher metrolarına verilen fiatlar haddi itidalde görülmediğinden 17-12-930 çarşamba günü saat 14 te pazarlıkla ihale olunacaktır.

Taliplerin şartnamesini ve nümunesini görmek üzere hergün ve ihale saatinden evvel teminatlarla Fındıklıda heyetimize müracaatları.

Askerî dikim evi için 200,000 çift fermejüp (200,000) adet pantolon tokası 17-12-930 çarşamba günü saat 14 buçukta Fındıklıda heyetimizde pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin şartname ve nümunesini görmek üzere her gün ve ihale saatinden evvel teminatlarla hazır bulunmaları.

Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı Doktor

Hüseyin Naşit

Türbe, eski Hilâiahmer binası
No. 10 Tel. İstefon : 2622

VAKIT'ın Küçük İlanları

Her gün nesrolunur

Tarife			
1	Defalık	kuruş	30
2	"	"	50
3	"	"	65
4	"	"	75
İhtiyaç kalmayınca kadar (azami 10 defa) ilân edilmek üzere maktu			
Abonelerimizin her üç aylığı için bir defası meccanen!			
4 satırı geçen İlanların fazla satırı için 5 er kuruş zammolunur.			

Taksitle 4 ay veresiye

Zabıtana, memurlara ve ailelerine her nevi eşya veresiyedir. Veresiye muamele 15 gün devam edecektir. İstanbul dördüncü Vakıf han içinde (3) Union Koltesriat

Tahtadan — Bir fotoğraf sehpa

isteniyor. Galata posta kutusu 34, Bernubi adresine fiat zikrederek yazılabilir.

KARAHISAR MADEN SUYU

Böbrek, karaciğer, mide rahatsızlığına ve hazımsızlığa karşı tanınmış bir sudur!

HER YERDE BULUNUR

Hilâiahmer Karahisar maden suyu toptan ve perakende satış yeri :

Yeni Postane karşısındaki sokak içinde No. 20

En iyi senebaşı hediyesi:
200.000 Liralık büyük ikramiyeyi kazandırabilecek
Bir Tayyare piyango biletidir.

LÜKS sun'i ipekten mamul rubaların yeniliğini muhafaza eder ve onları iki misli fazla dayandırır

İpekli bir rubanız ne kadar zaman dayanıyor? Onu LÜKS ile yıkarsanız ümit ettiğinizin iki misli fazla dayanacak. Lüks'un son derece saf pulları her türlü yıkama ameliyesi için en birinci teminatdır. Dikkat ve ihtimamı mahsusyeye mühtac eşya için imal edilmiş olan LÜKS, hiç bir surette ipek kumaşlara zarar vermez. Bilakis bol köpüğü spekillerin nazik tellerini muhafaza eder ve asla çitilemeden her türlü kiri çıkarır. Hanımlar tuvalet masraflarından tasarruf için git gide fazla LÜKS istimal etmektedirler.

LÜKS

LEVER BROTHERS LIMITED, PORT SUNLEY, ENGLERE

ZAYİLER

Nüfua tezkeremi zayi ettim, buların zirdeki adrese getirmeleri, bulunmadığı takdirde yenisini çıkaracağımdan hükmü olmadı.

Beyazıt makaslar sokağı No. 43 Fikriye

Trabzon Nafia Başmühendisliğinden:

Beheri dört metre tuden aşağı olmamak üzere 500 adet ve takriben 10000 kilo vezninde sekiz köşeli ve yirmi beş milimetre kutrunda en birinci çelik lâğım açmasında kullanılacak makkap demiri pazarlık suretiyle satın alınacağından talip olanların en son fiyat teklifleriyle ikinci kânunun onuncu günü akşamına kadar Trabzon nafia başmühendisliğine müracaatları ilân olunur.

Kitap tab'ı

Yüksek baytar mektebi rektörlüğünden:

Mecmuu yüz formadan müteşekkil üç kitabın resimleriyle beraber kapalı zarf usulüyle 7 kânunusani 931 çarşamba günü saat 14 de ayrı ayrı ihaleleri icra kılınacaktır.

Talip olanlar şerait ve evsafını anlamak üzere hergün ve yevmi ihalede defterdarlık binasında müessesatı iktisadiye mübaya komisyonuna müracaatları.

Evkaf levazım müdirliğinden:

Tophanede Cihangir camiişerifi kurşunları tamirâtı 16-12-930 tarihinden 10-1-931 tarihine kadar kapalı zarf usulile münakasa-yavaz edilmiştir. Talipler şeraiti anlamak üzere hergün öğleden sonra İstanbul evkaf müdüriyetinde inşaat idaresine ve ihale tarihi olan 10-1-931 Cumartesi günü saat on dörtte kapalı zarflarını idare encümenine usulü dairesinde tevdi etmeleri.

Mes'ul müdür Refik Ahmet